

Raadsvoorstel

Datum vergadering	: 28 maart 2023
Registratienummer	: GZDGBW387974/388013
Voorstelnummer	: RV2023-019
Portefeuillehouder	: Joke van Vrouwerff
Bijlage(n)	: Bijlage 1 – Landschapsontwikkelingsplan West Betuwe 2023 Bijlage 2 – Ensembleboek De Poort van de Groene Parel Bijlage 3 – Ensembleboek Het Rustieke Hart van de Tielerwaard Bijlage 4 – Ensembleboek Dynamische Stroom van Geldermalsen naar Haaften Bijlage 5 – Ensembleboek Knoopsgat Deil Bijlage 6 – Ensembleboek De Waaldorpen van Ophemert naar Neerijnen Bijlage 7 – Ensembleboek De Lingedorpen van Buurmalsen naar Acquoy Bijlage 8 – Ensembleboek De Korn van de Regulieren en de Diefdijk Bijlage 9 – Landschapsontwikkelingsplan G+L+N 2008 Bijlage 10 – Uitvoeringsagenda LOP 2023 - 2027
Onderwerp	: Landschapsontwikkelingsplan West Betuwe 2023

Onderwerp

Landschapsontwikkelingsplan West Betuwe 2023

Beslispunten

1. Het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) West Betuwe 2023 vast te stellen, als aanvulling op het LOP uit 2008, samen met de zeven bijbehorende landschapsensembleboeken.

Inleiding

Een landschapsontwikkelingsplan (LOP) biedt inspiratie voor projecten om landschappelijke structuren te benadrukken en te versterken. Daarnaast is een LOP een inspiratiedocument om ruimtelijke ontwikkelingen landschappelijk verantwoord plaats te laten vinden. Een LOP werkt dus reactief én proactief.

In 2008 is een LOP opgesteld door de toenmalige gemeentes Lingewaal, Geldermalsen en Neerijnen. Het is één document voor de drie gemeentes. Bij het opstellen van het LOP West Betuwe 2023 is voortgebouwd op het LOP uit 2008. Dat document is daarom opgenomen in de bijlagen.

In het LOP zijn zeven deelgebieden gedefinieerd. Deze worden 'landschapsensembles' genoemd. Per landschapsensemble is een document gemaakt dat concreter ingaat op dat deelgebied. Zo'n document heeft de naam 'landschapsensembleboek' gekregen.

Voor de proactieve werking van het LOP is een uitvoeringsagenda opgesteld (zie bijlage). Dat is een document met projecten. De projecten hebben (gezamenlijk) tot doel de in het LOP beschreven visie te bereiken.

Besluitgeschiedenis

2008: Gemeenteraden Neerijnen, Geldermalsen en Lingewaal stellen landschapsontwikkelingsplan vast.

28 september 2021: Gemeenteraad West Betuwe stelt Erfgoedbeleid vast.

22 februari 2022: Gemeenteraad West Betuwe stelt Omgevingsvisie 1.0 vast.

Beoogd effect

Het karakteristieke van het West Betuwse rivierenlandschap behouden en versterken door zelf landschapsprojecten te initiëren en door ervoor te zorgen dat ontwikkelingen bijdragen aan het landschap in plaats van hier afbreuk aan te doen. Ruimtelijke ontwikkelingen blijven dus mogelijk. Daarbij wordt rekening gehouden met de kwaliteiten van het landschap.

Argumenten

1.1 De visie op het landschap zoals beschreven in het LOP uit 2008 is nog steeds actueel

Processen in het landschap duren lang en komen in sommige gevallen nooit tot een einde. Het LOP dat in 2008 door de toenmalige gemeentes Neerijnen, Geldermalsen en Lingewaal is opgesteld bestaat uit vier kernpunten:

- Behoud en versterk de kernkwaliteiten van de landschapsensembles waarin de historie van het rivierenlandschap nog herkenbaar is;
- Bouw in de meest dynamische landschapsensembles aan een vernieuwde robuuste landschappelijke groenstructuur waarbinnen de grootschalige bedrijvigheid en verstedelijking ontwikkelingsruimte heeft;
- Accentueer de kruisingen van de bovenregionale stromen (rivieren, snelwegen, et cetera) door het landschap;
- Sluit aan op de stuwende krachten achter de ontwikkeling van het landschap.

Deze punten zijn nog steeds van toepassing.

1.2 Het LOP West Betuwe 2023 bouwt voort op het LOP uit 2008 met vijf nieuwe uitvoeringsstrategieën

In het LOP West Betuwe 2023 staan uitvoeringsstrategieën met nieuwe ideeën die uitvoering geven aan de vier kernpunten die in het LOP uit 2008 staan. Dit zijn strategieën om ook de huidige opgaven aan te gaan. In het LOP worden het 'sporen' genoemd.

- Spoor 1: 'Gemeente, zorg dat de basis goed is'.
Dat houdt in dat de gemeente haar eigendommen landschappelijk verantwoord inricht en beheert.
- Spoor 2: 'Gemeente, stimuleer en inspireer initiatieven van onderop'.
Deze strategie bouwt voort op het werk van de gebiedsmakelaars en de kernagenda's.
- Spoor 3: 'UIT(me)ERWAARDE'.
Deze strategie zet in op het halen van nog meer waarde uit de uiterwaarden in aanvulling op het succesvolle landelijke programma 'Ruimte voor de rivier'.
- Spoor 4: 'Blauwe boezem en groene ribbenkast'.
Dit spoor geeft invulling aan verschillende klimaatopgaven en biedt inspiratie voor hoe dat kan in de komgebieden.

- Spoor 5: 'Flexibele klimaatkwartieren maken'.
Ook dit spoor geeft invulling aan verschillende klimaatopgaven, maar doet dat juist op de oeverwallen en de overgangen van oeverwal naar kom. De strategie zet in op het versterken en benadrukken van landschappelijke structuren, vooruitlopend op de ontwikkelingen die onvermijdelijk gaan komen. Als een maatpak waar de ontwikkelingen in kunnen groeien.

1.3 De landschapsensembleboeken uit 2008 zijn geactualiseerd

De ensembleboeken uit 2008 bevatten verouderde informatie en verwijzingen. De nieuwe ensembleboeken zijn afgestemd op de streekgidsen en de omgevingsverordening van de provincie Gelderland. Vooral de zeven landschapsensembleboeken zijn een inspiratiebron voor inwoners, initiatiefnemers, ontwikkelaars en ondernemers, omdat ze concreter ingaan op een specifiek deelgebied.

1.4 Het LOP en de omgevingsvisie zijn op elkaar afgestemd

Samen met andere beleidsstukken is het LOP uit 2008 gebruikt voor het opstellen van de omgevingsvisie.

Het LOP West Betuwe 2023 is een nadere uitwerking, op het gebied van landschap, van de omgevingsvisie en de daarin benoemde kernambities. Die kernambities zijn: Toekomstbestendige en leefbare kernen; Dé fruitgemeente van Nederland en; Beleefbaar rivierenlandschap.

Het LOP is een inspiratiedocument om ervoor te zorgen dat het landschap te herkennen blijft als rivierenlandschap, ondanks de ontwikkelingen die in de omgevingsvisie staan.

De nieuwe ideeën in het LOP West Betuwe 2023 zijn input voor de actualisatie van de omgevingsvisie.

1.5 Input van inwoners en betrokkenen is verwerkt in het LOP en de uitvoeringsagenda

- Op 2 november 2021 heeft een beeldvormende raadsvergadering plaatsgevonden, waarvoor organisaties die betrokken zijn bij het landschap actief zijn uitgenodigd. Ook inwoners waren welkom. Op deze avond is input opgehaald voor het LOP.
- Terugkoppeling van hoe de resultaten verwerkt zijn is gedaan tijdens een bijeenkomst op 30 november 2022, waarvoor dezelfde organisaties als de eerdere bijeenkomst actief zijn uitgenodigd. Het LOP inclusief ensembleboeken waren bij de uitnodiging gevoegd. Feedback daarop is op gereageerd tijdens de bijeenkomst of achteraf verwerkt.
- Tijdens de bijeenkomst op 30 november is ook input opgehaald voor de uitvoeringsagenda bij het LOP.
- De concept-uitvoeringsagenda is per e-mail teruggekoppeld aan alle genodigden, ook degenen die niet aanwezig waren.
- Van een aantal organisaties is feedback ontvangen, ook van organisaties die niet aanwezig waren. Deze feedback is verwerkt in de uitvoeringsagenda en er is per e-mail gereageerd op de feedback.

1.6 De uitvoeringsagenda is afgestemd op de kernagenda's en het coalitie uitvoeringsprogramma (CUP)

Op de kernagenda's staan ideeën die betrekking hebben op het landschap. Datzelfde geldt voor het CUP. Die ideeën zijn, naast het hoofrapport, een inspiratiebron voor de projecten in de uitvoeringsagenda bij het LOP. De uitvoeringsagenda geeft daarmee uitvoering aan ideeën van inwoners en de coalitie.

Kanttekeningen

1.1 Het LOP is een visiedocument en dus geen toetsingskader

Het toetsingskader voor het landschap is vastgelegd in het erfgoedbeleid en in een bijlage bij de provinciale omgevingsverordening waarin de kernkwaliteiten van het landschap zijn benoemd. Dit zorgt ervoor dat het landschap goed beschermd is.

Het LOP biedt handvaten om de opgaves die er liggen zo een plek te laten krijgen dat het landschap een karakteristiek rivierenlandschap blijft, zodat het niet gaat lijken op de andere landschappen in Nederland. Daarmee is het LOP een inspiratiedocument voor mogelijke ontwikkelingsrichtingen.

Communicatie

Na vaststelling van het LOP worden de stukken gepubliceerd en actief gedeeld met initiatiefnemers van ruimtelijke ontwikkelingen.

Uitvoering/Planning/Financiën

Na vaststelling van het LOP wordt begonnen met of actiever aangehaakt bij de projecten uit de uitvoeringsagenda (zie bijlage). Daarbij grijpen we kansen waar we ze zien. De uitvoeringsagenda is opgesteld voor de jaren 2023 tot en met 2027. Daarbij zijn de huidige budgetten uitgangspunt en die kunnen eventueel aangevuld worden met verkregen provinciale subsidies. Op dit moment zijn de volgende budgetten beschikbaar in de begroting:

- Als een provinciale subsidie wordt toegekend, is er €399.929,- beschikbaar voor onder andere het versterken van het vrijwilligersnetwerk, het aanleggen van nieuwe landschapselementen bij particulieren en het uitvoeren van biodiversiteitsprojecten bij inwoners. Daarvan komt €199.964,50 uit de bestemmingsreserve voor landschap.
- In de meerjarenbegroting wordt een structureel bedrag van 12.500 euro toegevoegd aan deze bestemmingsreserve;
- In de uitvoeringsagenda van het Recreatie & Toerisme-beleid is structureel 40.000 euro beschikbaar voor het onderhoud van routestructuren. Hier valt het beheer van de klompenpaden onder.

Als bovenstaande niet toereikend is voor de uitvoeringsagenda dan wordt separaat voor projecten aanvullend budget gevraagd, eventueel om beschikbare subsidies te verkrijgen.

Evaluatie

Per project zullen de voortgang en opgeleverde resultaten worden bijgehouden, zodat er aan het einde van de looptijd van de uitvoeringsagenda inzicht is in nut een noodzaak van het LOP.

Risicoparagraaf

<u>Risico omschrijving</u>	<u>Soort risico</u>	<u>Kans</u>	<u>Effect</u>	<u>Beheersingsmaatregel</u>
Hoeveelheid projecten waarvoor LOP inspiratie biedt (woningbouw, kernagenda's, klimaatadaptatie) wordt zo groot dat huidige personeelsbezetting te klein is.	Personeel	Gemiddeld	LOP wordt omzeild, waardoor ontwikkelingen niet landschappelijk verantwoord plaatsvinden	Toepassing LOP wordt uitgelegd aan collega's zodat basiskennis gedeeld wordt

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe

de secretaris,
Philip Bosman

de burgemeester,
Servaas Stoop

31 januari 2023

Kenmerk GZDGWB387974/388013

Pagina 6 van 6

Raadsbesluit

De raad van de gemeente West Betuwe;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 7 februari 2023,

besluit:

Het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) West Betuwe 2023 vast te stellen, als aanvulling op het LOP uit 2008, samen met de zeven bijbehorende landschapsensembleboeken.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 28 maart 2023, nummer 2023-019,

de griffier,
Hans van der Graaff

de voorzitter,
Servaas Stoop